

I C. van der Leest, Handreiking voor de preekbespreking

0 Enkele opmerkingen vooraf

- 0.1 Het is opbouwend voor het functioneren van een predikant als ten minste eens in de twee jaar zijn voorgaan in de kerkdiensten en dan met name zijn preekwerk grondig besproken wordt.
- 0.2 Al is waar dat het de taak van de ouderlingen is toe te zien op het werk van de predikant, toch pleit ik ervoor dat de diakenen aan deze bespreking meedoen vanwege hun heel eigen inbreng.
- 0.3 Om de ambtsdragers de mogelijkheid te geven zich openhartig uit te spreken, lijkt het mij het beste dat de predikant deze bespreking niet bijwoont.
- 0.4 De begeleidings/vertrouwens-commissie van de predikant woont deze bespreking wel bij. Een van de commissieleden maakt een samenvattend verslag, waarin alleen wordt opgenomen wat binnen de kerkenraad breder gedragen wordt. Dit verslag wordt later met de predikant doorgesproken, die vervolgens het verslag kan inbrengen bij z'n coach of supervisor.
- 0.5 Deze handreiking kunnen de ambtsdragers, samen met het ingevulde II-III, thuis gebruiken om zich vooraf systematisch te bezinnen op en notities te maken over de materie. De vragen uit de handreiking kunnen ook, meer of minder globaal, tijdens de bespreking zelf gevolgd worden.
- 0.6 Ook een predikant kan niet zonder waardering. Enige bemoediging moet tijdens dit agendapunt dan ook niet ontbreken, zodat die in het verslag kan worden meegenomen.
- 0.7 Eventuele kritiek moet grijpbare zaken betreffen, zodat de predikant er houvast aan heeft en het hem duidelijk is hoe hij daaraan tegemoet kan komen. Het is de taak van de (liefst externe) voorzitter en de leden van de in d genoemde commissie om zo nodig - als het ware vanuit onwetendheid - door te vragen zodat helder wordt wat iemand bedoelt.
- 0.8 Mooi is als de kritiserende ambtsdrager eventuele manco's kan illustreren aan de hand van preken die nog vers in het geheugen liggen of dat hij kan aangeven hoe die beter hadden gekund.
- 0.9 Van een predikant mag niet verwacht worden dat hij alle kritiek opvolgt, zelfs niet als die kritiek als zodanig zinnig is. Iedere predikant heeft nu eenmaal z'n eigen geardeheid en mogelijkheden. De bedoeling van de kritiek moet daarom zijn: een predikant erbij te helpen dat hij binnen z'n eigen grenzen maximaal tot ontplooiing komt. Dit ter wille van de geloofsopbouw van de gemeente.

I,1 Vragen over de vorm van de preek

- 1.1 Hoe is de preek opgebouwd: zit er een heldere lijn in; wordt er te veel of te weinig herhaald?
- 1.2 Wordt er te veel of te weinig informatie in een preek gestopt, of is er een goed evenwicht tussen het bekende en het nieuwe; hoe wordt de lengte van de preek beleefd?
- 1.3 Hoe is het taalgebruik: (te) modern of ouderwets; (te) moeilijk; slordig of correct; passend bij de gelegenheid?
- 1.4 Hoe wordt de preek gebracht: wordt er te zacht/hard, te traag/snel, saai/levendig gesproken; worden er voldoende pauzes aangehouden; is er (voldoende) oogcontact met de gemeente; is er passende mimiek; zijn er functionele armgebaren?
- 1.5 Is het merkbaar dat de prediker achter zijn boodschap staat; is er bezieling, enthousiasme?
- 1.6 Maakt hij ondersteunend gebruik van de beamer?

I,2 Vragen over de inhoud van de preek

- 2.1 Wat vindt u ervan wat ds. A.Z. als doelstellingen in zijn preken wil aanhouden (zie II) en komt u die doelstellingen ook in de preekpraktijk van ds. A.Z. tegen (zie III)?
- 2.2 Hoe is de tekstkeuze: is er gelijkwaardige aandacht voor het Oude en Nieuwe Testament; wordt er een beperkt soort teksten bepreekt, zodat er andersoortige aan bod moeten komen; zit er systeem in de tekstkeuze; duurt een serie niet te lang?
- 2.3 Wordt de Catechismus (of een ander belijdenisgeschrift) regelmatig genoeg bepreekt?
- 2.4 Blijft de predikant trouw aan het geheel van de Bijbel: legt hij teksten geïsoleerd uit of in samenhang met het directe en brede verband?
- 2.5 Staat de persoon en het werk van Christus voldoende centraal?
- 2.6 Is er voldoende aandacht voor God als Schepper en voor het werk van de Geest in ons?
- 2.7 Hoe gaat de predikant om met de tekst: blijft hij aan de oppervlakte, laat hij merken dat hij grondig studie maakt van de Bijbel, of is hij te diepzinnig?
- 2.8 Komen de beloften, opdrachten en waarschuwingen van Gods verbond alsook de vrucht van de Geest (zie bijv. Gal.5:22-25) in een goede verhouding aan de orde, ofwel: is er evenwicht tussen het onderrichten, raadgeven, bemoedigen, aansporen en terechtwijzen?
- 2.9 Haakt de predikant voldoende in op bijzondere kerkelijke gebeurtenissen zoals: doop, avondmaal, belijdenis doen en bevestiging van ambtsdragers?
- 2.10 Volstaat de predikant met een theoretisch verhaal of confronteert hij zich met wat er in de samenleving speelt aan gebeurtenissen en ontwikkelingen? Ofwel: geeft hij de betekenis aan van de gekozen tekst in deze tijd en reikt hij de kerkleden voldoende aan voor het leven van alledag, zodat zij weerbaar zijn tegenover wat er tegenwoordig aan de orde is?
- 2.11 Wat valt er te zeggen over zijn invulling van de gemeentezang en zijn voorgaan in de gebeden?
- 2.12 Gaan de preken voorbij aan de kinderen of wordt ook hun genoeg aangereikt?
- 2.13 Valt er iets te zeggen over de manier waarop hij huwelijksbevestigingen en begrafenissen leidt?

II Ds. A.Z. over de gemeentezang, zijn gebeden en zijn preken

II,1 De invulling van de gemeentezang

[Hier vertelt ds. A.Z. in een paar regels iets algemeen over de manier waarop hij tot z'n keuze komt van psalmen en liederen.]

II,2 Het voorgaan in de gebeden

[Hier vertelt ds. A.Z. in een paar regels iets algemeen over de manier waarop hij invulling geeft aan z'n voorgaan in de gebeden.]

II,3 De doelstellingen van de preken

[Hier vertelt ds. A.Z. allereerst over z'n preekplanning, dus hoe hij in de loop van het jaar aan z'n tekstkeuze komt.

Daarnaast geeft hij in ten minste 10-20 zinnen aan wat voor hem de belangrijkste doelstellingen van z'n preken zijn, ofwel: wat wil hij in z'n preken de kerkleden vooral duidelijk maken en op het hart binden.]

III De preekteksten met korte inhoud van januari-..... 2013

Opmerking vooraf: Hieronder staan korte samenvattingen van .. preken. Die samenvattingen van een paar regels per preek hebben alleen de functie de herinnering aan bepaalde preken makkelijker te maken. De preken moeten dus niet beoordeeld worden aan de hand van alleen die samenvattingen.

1 - 1 januari 2013 Preek over (dopen van.....)

.....

2 - 8 januari 2013 Preek over

.....